

CO₂ kibocsátás-kereskedelem Európában és Magyarországon.

Károlyiné Szabó Piroska (Papíripari Kutatóintézet Kft.)

Az emisszió-kereskedelmi rendszer hatása az európai papíriparra

Ma már széles körben elismert, hogy tenni kell a CO₂ kibocsátás csökkentéséért, mivel – a jelenlegi tudásunk szerint – ez a gáz felelős leginkább a globális felmelegedésért.

A cellulóz- és papíripar aktív és vezető szerepet játszik a fenntartható fejlődés érdekében végzett munkában. A cellulóz nyersanyagát, a fát adó erdők természetes CO₂-elnyelők, a papíripar végtermékei pedig tárolják a CO₂-t.

Az EU emisszió-kereskedelmi rendszerét 2003. nyarán véglegesítették, és az elemzések kimutatták, hogy a rendszer működéséből eredő közvetett költségek, azaz a bekövetkező energiaáremelkedések érzékenyen érinthetik a papíripart.

A CO₂ kibocsátás-kereskedelem közvetlen költségei várhatóan évi 40 millió euróval terhelik a CEPI tagvállalatokat a 2005-2007-es kereskedelmi időszakban, feltéve, hogy 1 tonna CO₂ költsége 10 euró, és 90%-ot ingyen osztanak szét.

Kezdetben úgy számoltak, hogy a papíripart energiával ellátó cégek valódi költségeit számították ki azoknak a CO₂ kibocsátási engedélyeknek a mennyiségéből, amennyit akkor kellene venniük, ha az energiát ásványi tüzelőanyagból állítanák elő. E számítások szerint csak minimális energiaár-emelkedés várható, kb. 0,25-0,50 euró/MWh.

Most kiderült, hogy az energiatermelő cégek azon engedélyek után is felszámítanak díjat, amelyekhez ingyen jutottak, és beszámítják ezeket az energiaárképzésnél a határköltségekbe. Így annak az energiának az ára is várhatóan MWh-ként 7 euróval növekedik, amelynek előállítása egyetlen tonna CO₂ kibocsátásával sem járt.

Ez az energiaszolgáltató cégek nyereségének növekedését és a CEPI-tag-vállalatok költségeinek növekedését okozhatja, akár évi 500 millió euró körüli összeggel, miközben ez

semmilyen környezeti előnnyel nem jár, csupán a haszon átkerül egy ipari ágazatból az energia-ágazatba.

Ilyen mértékű költségnövekedés már komolyan veszélyeztetheti az iparág versenyképességét.

A CEPI 8 másik iparággal együtt (cement-, kerámia-, klór- lúg-, üveg-, vas- és acél-, mész-, színesfémiparok), a Ford Europe és a Solvay, valamint az ipari energiafogyasztók (IFIEC) szövetségének támogatásával létrehozta az energia-intenzív iparágak szövetségét (a szövetség tagjainak összesített forgalma 295 milliárd euró).

A szövetség első feladata az volt, hogy elismertesse feltételezéseit és számításait, majd megoldásokat keressen ennek a közvetett költségnek a kiküszöbölésére, amely többszöröse az emissziókereskedelmi rendszer közvetlen költségének. Több jelentés készült, közte az energiaelőállító cégek és a nemzetközi energiafelügyelet előrejelzései, amelyek 15-50%-ra becsülték a várható energiaáremelkedést.

A szövetség és a vállalatok kampányt kezdtek az EU intézményeknél és a tagországokban, hogy felismertessék a problémát és annak mértékét. Tanulmány készült, amely felvázolta a lehetséges megoldás koncepcióját, kimutatta, hogy van mód a probléma enyhítésére.

Az Európai Bizottság ígéretet tett, hogy nyomon fogja követni az energiaárak alakulását regionális, tagországi és EU szinten, annak biztosítására, hogy az energiaárak a gazdasági alapokat tükrözzék, és ne torzuljanak. Már ez is csökkentheti az esetleges negatív hatásokat.

A Nemzetközi Energiaügynökség külön tanulmányban vizsgálja, milyen hatással lesz a kibocsátás-kereskedelem négy iparágra, amelyek egyike a papíripar.

A kibocsátás-kereskedelmi rendszer bevezetését azért határozták el, mert ez tűnik a legköltséghatékonyabb eszköznek a CO₂-emisszió csökkentésére, amelynek szükségességét

senki nem kérdőjelezi meg. Azonban ha nem találunk megoldást a közvetett energiaköltségekre, az energia-intenzív iparágakban kérdésessé válhat ennek az eszköznek a hatékonysága.

A magyarországi helyzet

Dr. Szikla Zoltán, a DUNAPACK Rt. vezérigazgató-helyettese a Magyar Nyomda- és Papíripari Szakmai Szövetség Papír Szekciójának 2. negyedévi ülésén adott tájékoztatót a magyar helyzetről.

Elkészült a papíripar kvótaigénye, amelyet minden illetékes bevonásával próbáltunk összeállítani. A témában érdekeltek a magyarországi papír- és cellulóógyárak közül a Piszkei Papír, a Neusiedler Szolnok, a Dunapack és a Dunaujvárosi Cellulógyár, nem érdekelt a Szentendrei Papírgyár, a Pesterzsébeti Papírgyár, a Diósgyőri Papírgyár és a Fűzfői Papírgyár, amelyek nem olyan nagy kibocsátók, hogy kvótát kellene kapniuk. Ezek a vállalatok telephelyenként meghatározták az elmúlt 5 év termelését és tüzelőanyag-felhasználását, amiből egységes elvek szerint kiszámítottuk a múltbeli széndioxid-kibocsátást a telepre és 1 tonna termékre vonatkoztatva. A 2005-2007. közötti kibocsátásokat a telep várható termelése és a múltbeli fajlagos széndioxid-kibocsátása alapján határoztuk meg. Azt reméljük, hogy a Gazdasági Minisztérium a kvóta meghatározásnak ezt az elvét elfogadja és telephelyenként határoz meg annyi kvótát, amennyire a telepnek saját előrejelzése szerint szüksége van. A telephelyenkénti kvóta meghatározásnak az az indoka, hogy nagyon különbözőek a különféle papíroknak az energiaigényei és kétszeres, háromszoros különbség is lehet egy egyszerű papír és a komplikáltabb, nagyobb hozzáadott értékű termék között. Ezen túlmenően a technikai színvonalak is gyáranként eltérőek.

Magyarország a Kyotói-Egyezményben vállalt széndioxid-csökkentést biztonsággal teljesíteni tudja, nincs tehát ok arra, hogy a szükségletnél kisebb kvóták nyújtásával a magyar iparvállalatok versenyképességét csökkentésük. Az EU kevésbé fejlett országai (Írország, Görögország, Spanyolország, Portugália) széndioxid-kibocsátásuk jelentős növelésére kap-

tak lehetőséget akkor, amikor az EU-n belül a Kyotói-Egyezményből származó kötelezettségek szétosztásra kerültek. Nem várható el Magyarországtól, hogy az EU terhek viselésében a már említett „kevésbé fejlett” országoknál nagyobb mértékben részt vegyen. Megadtuk azt is, hogy 2008 és 2012 között mennyi lesz a várható termelés és a várható széndioxid-kibocsátás, milyen új létesítményekkel kellene számolni és rájuk kvótákat rezerválni.

Megjelentek a Nemzeti Kiosztási Terv alapelvei, amit az érintettek véleményezhettek június 30-ig. Magyarországon őszre kívánják kiosztani a CO₂ kvótákat.

Speciális papíripari probléma, hogy több telepen vásárolt gőzből termelnek, vagyis az eredeti szándék szerint a kvótákat nem a gőzt vásárló papírgyár, hanem a gőzt előállító gyár kapná. Ezzel természetesen „hozzákötnek” a papírgyárat a jelenlegi gőzszolgáltatójához és némileg kiszolgáltatót üzleti helyzetbe hoznák. E problémát a Gazdasági Minisztériumnak jeleztük és kértük, hogy a kvótát ne a gőzszolgáltatókra, hanem az energiát használóhoz rendeljék.

Források: European Pulp and Paper 2004. július – a CEPI kiadványa, a MNYPSZSZ Papír Szekció ülésének jegyzőkönyve

Konyha kartonpapírból Olaszországban

Csomagolási hulladék újrahasznosításával Olaszországban kartonpapír konyhát készítettek. A Marco Capellini tervezte elemekből álló konyha főzőlappal, elektromos sütővel, mosogatótartállyal, csappal, valamint fiókokkal és szekrényajtókkal van felszerelve. A hullámkartonlapokból álló, ragasztóval és fémkapcsokkal rögzített konyha kialakításában az olasz Tetra Pak és a Merloni cég működött közre.

Forrás: Magyar Hírlap, 2004. július 14.